

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
HENRIKA SAUGMANDSGAARDA ØEA
od 7. travnja 2016.¹

Predmet C-4/15

**Staatssecretaris van Financiën
protiv
Argos Supply Trading BV**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Postupak vanjske proizvodnje – Dobiveni proizvodi – Uvozne carine – Potpuno ili djelomično oslobođenje – Izdavanje odobrenja – Gospodarski uvjeti – Proizvođači iz Zajednice – Uredba (EEZ) br. 2913/92 – Članak 148. točka (c) – Zloporaba prava“

I – Uvod

1. Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 148. točke (c) Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice², kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 648/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. travnja 2005.³ (u daljnjem tekstu: Carinski zakonik).

2. Zahtjev je upućen u okviru spora između Staatssecretarisa van Financiën (državni tajnik za financije, Nizozemska) i društva Argos Supply Trading BV (u daljnjem tekstu: Argos) u vezi s odbijanjem nizozemskih carinskih tijela zahtjeva za odobrenje uporabe postupka vanjske proizvodnje koji je podnijelo to društvo.

3. Prethodnim pitanjem Sud se poziva da pojasni doseg gospodarskih uvjeta, navedenih u članku 148. točki (c) Carinskog zakonika, kojima podliježe dodjela takvog odobrenja. Konkretnije, Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske) traži određena pojašnjenja u pogledu pojma „proizvođači iz Zajednice“ u smislu te odredbe, u dijelu u kojem se ti gospodarski uvjeti odnose na izostanak ozbiljnog ugrožavanja osnovnih interesa tih proizvođača.

1 – Izvorni jezik: francuski

2 – SL L 302, str. 19. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 110.)

3 – SL L 117, str. 13. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 17., str. 137.)

II – Pravni okvir

A – Pravo Unije

1. Uredba (EEZ) br. 2473/86

4. Uredba Vijeća (EEZ) br. 2473/86 od 24. srpnja 1986. o olakšicama kod postupka vanjske proizvodnje i o sustavu standardne zamjene⁴ predviđala je odredbe primjenjive na postupak vanjske proizvodnje do stupanja na snagu Carinskog zakonika.

5. Prva, četvrta i šesta uvodna izjava te uredbe glasile su:

„budući da u okviru međunarodne podjele rada brojni poduzetnici sa sjedištem u Zajednici koriste postupak vanjske proizvodnje, to jest, izvoz robe radi njezina ponovnog uvoza nakon prerade, obrade ili popravka; budući da je korištenje tog postupka opravdano iz gospodarskih ili tehničkih razloga;

[...]

budući da je potrebno uspostaviti sustav potpunog ili djelomičnog oslobođenja od uvoznih carina koje se primjenjuju na dobivene proizvode ili robu koja ih zamjenjuje kako bi se izbjeglo oporezivanje robe koja se iz Zajednice izvozi radi proizvodnje;

[...]

budući da carinska tijela trebaju odbiti uporabu postupka vanjske proizvodnje ako postoji rizik od ozbiljnog ugrožavanja osnovnih interesa proizvođača iz Zajednice;

[...] [neslužbeni prijevod]”

2. Carinski zakonik

6. Carinski zakonik svojim člankom 84. i sljedećim člancima uvodi različite carinske postupke s gospodarskim učinkom. Među njima su osobito postupak vanjske proizvodnje i postupak prerade pod carinom.

7. U skladu s člankom 85. tog zakonika, „[u]potreba svakog carinskog postupka s gospodarskim učinkom uvjetovan[a] je odobrenjem kojeg izdaju carinska tijela”.

a) Odredbe o postupku vanjske proizvodnje

8. Članak 145. navedenog zakonika glasi:

„1. [...] postupak vanjske proizvodnje odobrava se za robu Zajednice koja se privremeno izvozi iz carinskog područja Zajednice radi određenih proizvodnih radnji, a proizvodi koji nastanu tim radnjama mogu se pustiti u slobodni promet s potpunim ili djelomičnim oslobođenjem od uvoznih carina.

2. Na privremeni izvoz robe Zajednice primjenjuju se izvozne carine, mjere trgovinske politike i druge formalnosti predviđene za izlaz robe Zajednice iz carinskog područja Zajednice.

⁴ — SL L 212, str. 1.

3. Primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) ‚privremeno izvezena roba‘ znači roba stavljena u postupak vanjske proizvodnje;
- (b) ‚proizvodne radnje‘ znači radnje navedene u članku 114. stavku 2. točki (c), prvoj, drugoj i trećoj alineji;
- (c) ‚dobiveni proizvodi‘ znači svi proizvodi nastali proizvodnim radnjama;

[...]”

9. U skladu s člankom 148. točkom (c) istog zakonika, odobrenje za uporabu postupka vanjske proizvodnje daje se „samo ako donošenje odobrenja za uporabu postupka vanjske proizvodnje ozbiljno ne ugrožava osnovne interese proizvođača iz Zajednice (gospodarski uvjeti)”.

10. Člankom 151. stavkom 1. Carinskog zakonika predviđeno je da se „[p]otpuno ili djelomično oslobođenje od uvoznih carina koje je propisano člankom 145. utvrđuje [...] tako da se od iznosa uvoznih carina obračunatog za dobivene proizvode koji se puštaju u slobodni promet odbije iznos uvoznih carina koje bi se obračunavale na isti dan za privremeno izvezenu robu ako bi se ona uvozila u carinsko područje Zajednice iz zemlje u kojoj je bila predmet proizvodne radnje ili zemlje u kojoj je bila posljednja radnja”.

11. Članak 114. stavak 2. tog zakonika glasi kako slijedi:

„Sljedeći izrazi imaju sljedeća značenja:

[...]

(c) proizvodne radnje:

- obrada robe, uključujući postavljanje, sastavljanje ili ugradnja u drugu robu;
- prerada robe;
- popravak robe, uključujući obnavljanje i osposobljavanje;

i

- uporaba određene robe koja je pobliže opisana u skladu s postupkom Odbora, a koja se ne nalazi u dobivenim proizvodima, ali omogućava ili olakšava proizvodnju tih proizvoda, čak i ako je u cijelosti ili djelomično utrošena u tom postupku.

[...]”

b) Odredbe koje se odnose na postupak prerade pod carinom

12. Člankom 130. Carinskog zakonika propisano je da se „[u] postupku prerade pod carinom dopušta [...] uporaba robe koja nije roba Zajednice na carinskom području Zajednice u radnjama kojima se mijenja njihova priroda ili stanje, a da pritom ne podliježu plaćanju uvoznih carina ili primjeni mjera trgovinske politike, te se dopušta puštanje u slobodni promet proizvoda koji su rezultat takvih radnji uz obračun uvozne carine po stopi koja je za njih propisana. Takvi proizvodi nazivaju se prerađeni proizvodi”.

13. Članak 133. tog zakonika glasi:

„Odobrenje se izdaje samo:

[...]

- (e) ako su ispunjeni nužni uvjeti da uporaba tog postupka pomaže stvaranju ili održavanju prerađivačke djelatnosti u Zajednici, a ne ugrožava bitne interese proizvođača slične robe u Zajednici (gospodarski uvjeti). Slučajevi u kojima se smatra da su gospodarski uvjeti ispunjeni mogu se utvrditi u skladu s postupkom Odbora.”

3. Novi Carinski zakonik

14. Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (preinačena)⁵ (u daljnjem tekstu: novi Carinski zakonik) u svojem članku 211. predviđa uvjete za odobrenje koji se primjenjuju u okviru svih carinskih postupaka s gospodarskim učinkom („posebni postupci”). U skladu s člankom 4. točkom (b) te odredbe, koji se osobito odnosi na postupke prerade⁶, odobrenje se osobito može dati samo ako „bitni interesi proizvođača Unije nisu ugroženi odobrenjem za postupak prerade (gospodarski uvjeti)”. U skladu s člankom 288. novog Carinskog zakonika⁷, navedena odredba primjenjivat će se od 1. svibnja 2016.

4. Provedbena uredba

15. Uredba Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. srpnja 1993. o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe br. 2913/92 (SL L 253, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 1., str. 3.), kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 214/2007 od 28. veljače 2007. (SL L 62, str. 6.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 15., str. 236., u daljnjem tekstu: Provedbena uredba) u svojoj glavi III., naslovljenoj „Carinski postupci s gospodarskim učinkom”, sadržava poglavlje 1., naslovljeno „Osnovne odredbe koje su zajedničke za dva ili više postupaka”.

16. U tom je okviru člankom 502. te uredbe propisano:

„1. Carinska tijela ne izdaju odobrenje dok ne provjere gospodarske uvjete, osim ako se smatra da su gospodarski uvjeti ispunjeni sukladno [poglavljju 6.].

[...]

4. Kod postupka vanjske proizvodnje (poglavlje 6.), pregledom se utvrđuje:

- (a) je li vjerojatno da će zbog izvođenja prerade izvan Zajednice prerađivači Zajednice biti u nepovoljnijem položaju; ili
- (b) je li izvođenje prerade u Zajednici gospodarski neodrživo ili nije izvedivo iz tehničkih razloga ili zbog ugovornih obveza.”

5 — SL L 269, str. 1.

6 — Ti postupci uključuju vanjsku proizvodnju i unutarnju proizvodnju (postupak prerade pod carinom spojen je, kao što je navedeno u uvodnoj izjavi 50. novog Carinskog zakonika, s potonjim postupkom).

7 — Kako je ispravljen Ispravkom Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 287, str. 90.).

17. U skladu s člankom 503. točkom (a) navedene uredbe, carinska tijela mogu poduzeti provjeru gospodarskih uvjeta koja uključuje Komisiju. Člankom 504. iste uredbe na sljedeći se način uređuje postupak koji treba slijediti ako se upotrijebi takva mogućnost:

„1. Ako se započne provjera u skladu s člankom 503., slučaj se šalje Komisiji. U privitku se šalju i rezultati već obavljene provjere.

2. Komisija šalje potvrdu primitka ili obavještava carinska tijela na koje se to odnosi kada djeluje na svoju vlastitu inicijativu. Nakon savjetovanja s njima odlučuje je li potrebno da Odbor provjeri gospodarske uvjete.

[...]

4. Carinska tijela na koje se to odnosi i sva druga carinska tijela koja rješavaju slična odobrenja ili zahtjeve uzimaju u obzir zaključak Odbora.

[...]”

18. U skladu s člankom 551. stavkom 1. Provedbene uredbe, „[p]ostupak za preradu pod carinom primjenjuje se na robu čijom se preradom dobivaju proizvodi koji podliježu nižim iznosima uvoznih carina od onih koji se primjenjuju na uvoznju robu”.

19. Člankom 585. stavkom 1. te uredbe, koji se nalazi u poglavlju 6. glave III., naslovljenom „Vanjska proizvodnja”, predviđeno je da se, „[a]ko nema naznaka suprotnog, smatra [...] da bitni interesi proizvođača Zajednice nisu ozbiljno povrijeđeni”.

B – *Međunarodno pravo*

20. Međunarodna konvencija o pojednostavnjenju i usklađivanju carinskih postupaka, potpisana u Kyotu 18. svibnja 1973., u svojoj izmijenjenoj verziji (u daljnjem tekstu: izmijenjena Konvencija iz Kyota), stupila je na snagu 3. veljače 2006. Tom se konvencijom želi, kao što proizlazi iz njezine preambule, pojednostavniti i uskladiti carinske postupke ugovornih strana.

21. Navedena konvencija obuhvaća Opći prilog i posebne priloge⁸. Uz svaki su prilog priložene smjernice koje nisu obvezujuće za ugovorne strane⁹.

22. U poglavlju 2. posebnog priloga F, naslovljenog „Prerada”, predviđene su odredbe koje se primjenjuju na postupak vanjske proizvodnje. Smjernice o posebnom prilogu F izmijenjenoj Konvenciji iz Kyota (u daljnjem tekstu: Kyotske smjernice), u poglavlju 2. naslovljenom „Vanjska proizvodnja”, pod naslovom „Gospodarski uvjeti”, glase:

„Uporaba postupka vanjske proizvodnje ne odobrava se ako bi planirane radnje mogle ozbiljno ugroziti osnovne interese nacionalnih prerađivača ili proizvođača.

U slučaju postupka vanjske proizvodnje, teško je utvrditi gospodarske interese države, jer taj postupak, iako je u osnovi povoljan za zapošljavanje u inozemstvu, također predstavlja element smanjenja troškova proizvodnje nacionalnih proizvođača.

8 — Članak 4. stavak 1. izmijenjene Konvencije iz Kyota

9 — Članak 4. stavak 4. izmijenjene Konvencije iz Kyota. U skladu s člankom 1. točkom (g) te konvencije, te smjernice podrazumijevaju „skup objašnjenja odredaba Općeg priloga, posebnih priloga i poglavlja unutar njih”.

Stoga je potrebno pronaći ravnotežu između maksimalnog smanjenja ukupnih troškova proizvodnje nacionalnih gospodarskih subjekata zbog mogućnosti podugovaranja u inozemstvu te toga da proizvodne radnje vrše samo drugi nacionalni gospodarski subjekti, pri čemu postoji rizik od smanjenja konkurentnosti nacionalne industrije.” [neslužbeni prijevod]

23. Unija je pristupila izmijenjenoj Konvenciji iz Kyota Odlukom Vijeća 2003/231/EZ od 17. ožujka 2003. o pristupanju Europske zajednice Protokolu o izmjeni Međunarodne konvencije o pojednostavnjenju i usklađivanju carinskih postupaka (Konvencija iz Kyota)¹⁰. Međutim, Unija nije pristupila Dodatku III. Protokolu o izmjeni, koji odgovara posebnim prilogima izmijenjene Konvencije iz Kyota¹¹.

III – Glavni postupak, prethodno pitanje i postupak pred Sudom

24. Dana 30. lipnja 2008. društvo Argos nizozemskom je carinskom inspektoru podnijelo zahtjev za izdavanje odobrenja upotrebe postupka vanjske proizvodnje na temelju članka 85. Carinskog zakonika. To je društvo benzin podrijetlom iz Zajednice, namijenjen izvozu radi njegova miješanja s bioetanolom podrijetlom iz treće države, a koji nije bio pušten u slobodni promet u Uniji, namjeravalo staviti u taj postupak. Tim je miješanjem, s omjerom od 15 jedinica benzina za 85 jedinica bioetanela, Argos dobio etanol 85 (u daljnjem tekstu: E85), biogorivo koje se može koristiti u nekim prilagođenim vozilima, tzv. vozilima na „prilagodljivu vrstu goriva”.

25. U skladu s tim zahtjevom, društvo Argos to je miješanje namjeravalo izvršiti na otvorenom moru. Benzin i bioetanol su u nizozemskoj luci ukrčani na brod u dva spremnika odvojena pregradom. Nakon što je navedeni brod isplovio, i onog trenutka kad je napustio teritorijalne vode Unije, ta je pregrada podignuta kako bi se ta dva sastojka pomiješala, pri čemu je učinak valova pospješivao taj proces. Brod se potom vratio u Nizozemsku.

26. Tako dobiveni E85 potom je deklariran carini radi puštanja u slobodni promet u Uniji te je za njega naplaćena carina za taj proizvod (po stopi od 6,5 % *ad valorem*). Primjenom postupka vanjske proizvodnje društvo Argos imalo je pravo na smanjenje te carine u iznosu jednakom carini (po stopi od 4,7 % *ad valorem*), koja bi se na isti dan naplaćivala na benzin podrijetlom iz Zajednice da ga se uvezlo i stavilo u slobodni promet u Uniji iz mjesta u kojem je bio pomiješan.

27. Carinski je inspektor zahtjev društva Argos dostavio Europskoj komisiji kako bi ispitala jesu li bili ispunjeni gospodarski uvjeti iz članka 148. točke (c) Carinskog zakonika, o čijem ispunjenju ovisi dodjela odobrenja za upotrebu postupka vanjske proizvodnje¹². Komisija je zatim od Odbora za Carinski zakonik (u daljnjem tekstu: Odbor) zatražila mišljenje¹³.

28. Odbor je smatrao da društvu Argos treba odbiti upotrebu postupka vanjske proizvodnje zato što nisu bili ispunjeni ti uvjeti. Ta je odluka donesena na temelju argumenata Komisije iznesenima na sastanku Odbora održanom 11. studenoga 2009. Komisija je tvrdila da uvezeni E85 izravno konkurrira bioetanolu iz Zajednice s obzirom na to da se E85 uglavnom sastoji od bioetanela. Naime, u 2008. nije bila upotrijebljena gotovo polovica kapaciteta proizvodnje industrijskog etanola Unije. Stoga bi, prema mišljenju Komisije, uvoz velikih količina bioetanela ozbiljno ugrozio osnovne interese proizvođača bioetanela iz Zajednice.

29. Odlukom od 13. travnja 2010. carinski je inspektor, pozivajući se na te argumente, odbio zahtjev društva Argos.

10 — SL L 86, str. 21. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 8., str. 196.)

11 — Vidjeti članak 1. stavak 1. i uvodnu izjavu 2. Odluke 2003/231.

12 — Kako je omogućeno člankom 503. točkom (a) Provedbene uredbe.

13 — U skladu s člankom 504. Provedbene uredbe

30. Nakon što je Rechtbank te Haarlem (sud u Haarlemu) odbio njegovu tužbu, društvo Argos podnijelo je žalbu pred Gerechtshofom te Amsterdam (Žalbeni sud u Amsterdamu). Taj je sud ukinuo prvostupanjsku odluku smatrajući, među ostalim, da treba provjeriti bi li prerada benzina podrijetlom iz Zajednice u E85 u postupku vanjske proizvodnje dovela do ugrožavanja interesa, ne proizvođača bioetanola iz Zajednice, već proizvođača E85 iz Zajednice. Prema mišljenju navedenog suda, s obzirom na to da je carinski inspektor smatrao da ne raspolaže dokazima iz kojih proizlazi da bi odobrenje za upotrebu zahtijevanog postupka dovelo do ugrožavanja osnovnih interesa potonjih proizvođača, morao je smatrati da su gospodarski uvjeti navedenog postupka ispunjeni, u skladu s pretpostavkom propisanom člankom 585. stavkom 1. Provedbene uredbe. Državni tajnik za financije zatim je podnio žalbu u kasacijskom postupku Hoge Raadu der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske).

31. Taj sud smatra da ishod žalbenog postupka ovisi o tumačenju pojma „proizvođači iz Zajednice” u smislu članka 148. točke (c) Carinskog zakonika i, konkretnije, pitanju uključuje li taj pojam u ovom slučaju proizvođače bioetanola iz Zajednice.

32. Navedeni sud, osobito, gaji sumnju u pogledu pitanja treba li, po analogiji, zaključak koji je Sud dao u presudi Friesland Coberco Dairy Foods¹⁴, u pogledu postupka prerade pod carinom, primijeniti na postupak vanjske proizvodnje. Iz te presude proizlazi da u svrhu ispitivanja poštovanja gospodarskih uvjeta potonjeg postupka treba uzeti u obzir kako gospodarske interese proizvođača iz Zajednice finalnog proizvoda dobivenog nakon proizvodnje tako i interese proizvođača sirovina iz Zajednice korištenih u toj preradi.

33. U tim je okolnostima sud koji je uputio zahtjev odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebaju li pojam ‚proizvođači iz Zajednice’ iz članka 148. točke (c) [Carinskog zakonika] u okviru ispitivanja gospodarskih uvjeta za postupak vanjske proizvodnje tumačiti tako da obuhvaća i proizvođače sirovina ili poluproizvoda unutar Zajednice koji su istovjetni onima koji se proizvode u okviru proizvodne radnje kao roba koja nije roba Zajednice?”

34. Pisana očitovanja podnijeli su društvo Argos, helenska i nizozemska vlada, kao i Komisija. Na raspravi održanoj 13. siječnja 2016. pojavili su se društvo Argos, nizozemska vlada i Komisija.

IV – Ocjena

A – Uvodna razmatranja

35. Glavni postupak temelji se na činjenici da su nizozemska carinska tijela društvu Argos odbila odobriti upotrebu postupka vanjske proizvodnje za radnje izvoza benzina podrijetlom iz Zajednice na otvoreno more radi miješanja s bioetanolom koji nije iz Zajednice te, slijedom toga, uvoza tako dobivenog E85¹⁵.

36. Kao što je to društvo potvrdilo na raspravi, jedini cilj vršenja te radnje na otvorenom moru bio je iskoristiti razliku u carinskom oporezivanju između bioetanola i E85.

14 — C-11/05, EU:C:2006:312

15 — Ne osporava se da takvo miješanje predstavlja „proizvodnu radnju” u smislu članka 114. stavka 2. točke (c) Carinskog zakonika.

37. Bioetanol se smatra poljoprivrednim proizvodom te u tom pogledu podliježe plaćanju uvoznih carina koje trenutno odgovaraju, prema tvrdnjama Komisije, davanju od otprilike 40 % *ad valorem*¹⁶. Kad se pomiješa s benzinom, čak i u neznatnom omjeru, taj proizvod gubi svojstvo poljoprivrednog proizvoda i postaje kemijski proizvod koji se oporezuje po stopi od 6,5 % *ad valorem*¹⁷.

38. Tarifa koja se primjenjuje na finalni proizvod (E85) stoga je niža od tarife koja se primjenjuje na sirovine ili poluproizvode (u daljnjem tekstu: međuproizvodi¹⁸) koji nisu podrijetlom iz Zajednice, a koji se upotrebljavaju za dobivanje tog proizvoda (bioetanol). Takva se situacija uobičajeno naziva „tarifnom nepravilnošću”, jer se stope predviđene Zajedničkom carinskom tarifom općenito povećavaju kako se povećava stupanj obrade proizvoda¹⁹.

39. Društvo Argos na raspravi je također pojasnilo da je najprije zatražilo odobrenje za miješanje prethodno navedenih proizvoda u okviru postupka prerade pod carinom²⁰. Primjena tog postupka omogućila bi mu da u Uniji preradi bioetanol koji nije iz Zajednice, pri čemu taj proizvod ne bi podlijegao plaćanju uvoznih carina, jer bi se pri puštanju u slobodan promet po (nižoj) stopi oporezivao samo proizvod koji bi proizašao iz prerade, odnosno „prerađeni proizvod” (E85)²¹. To je društvo tek nakon odbijanja tog zahtjeva zatražilo odobrenje za provedbu tog miješanja na otvorenom moru u okviru postupka vanjske proizvodnje.

40. U ovom trenutku mi se čini korisnim istaknuti da društvo Argos nije izvan Unije upotrijebilo postupak miješanja bioetanola s benzinom podrijetlom iz Zajednice stavljenim u postupak izvoza²². Primjena tog postupka u načelu ipak ne podliježe prethodnom odobrenju²³. Osim toga, jednostavnije, svaki subjekt ima pravo miješati bioetanol s benzinom koji nije iz Zajednice izvan Unije kako bi ga preradio u proizvod koji pripada tarifnom broju na koji se primjenjuju niže carine. Uostalom, takva se miješanja upotrebljavaju u sve većoj mjeri²⁴.

41. Provedba planirane radnje u okviru postupka vanjske proizvodnje društvu Argos ne bi omogućila samo primjenu tarifa primjenjivih na E85 umjesto tarifa primjenjivih na čisti bioetanol, nego i smanjenje uvoznih carina primjenjivih na E85 do visine iznosa (fiktivnih) davanja primjenjivih na privremeno izvezen benzin (po stopi od 4,7 % *ad valorem*²⁵). Naime, taj postupak onima koji ga

16 — Nedenaturirani etilni alkohol s volumnim udjelom alkohola od 80 % ili većim pripada podbroju 2207 10 00 i podliježe carini u iznosu od 19,20 eura po hektolitru na temelju Uredbe Komisije (EZ) br. 1214/2007 od 20. rujna 2007. o izmjeni Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 286, str. 1.). Ta se ista tarifa primjenjuje na temelju Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1001/2013 od 4. listopada 2013. o izmjenama Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL L 290, str. 1. i ispravak u SL-u 2014., L 100, str. 13.).

17 — E85 smatrao se kemijskim proizvodom koji pripada tarifnom podbroju 3824 90 97 na temelju Uredbe br. 1214/2007. U Uredbi br. 1001/2013 ta tarifa nije izmijenjena.

18 — Pojmovi „međuproizvod” i „finalni proizvod” upućuju na relativnu tipologiju povezanu s upotrebom proizvoda. Tako su, primjerice, bioetanol i benzin, ovisno o svojoj namjeni, međuproizvodi ili finalni proizvodi. Proizvod se naziva „međuproizvodom” kada je prerađen radi dobivanja drugog proizvoda u koji je uključena njegova vrijednost.

19 — Vidjeti u tom pogledu presudu Wacker Werke (C 142/96, EU:C:1997:386, t. 14., 15. i 21.) i mišljenje nezavisnog odvjetnika M. Poiareasa Madura u predmetu Friesland Coberco Dairy Foods (C 11/05, EU:C:2006:78, t. 42.).

20 — Međutim, to pojašnjenje ne proizlazi iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje.

21 — Članak 130. Carinskog zakonika.

22 — Naime, proizvodnja robe Zajednice izvan Unije i uvoz dobivenog proizvoda, koji potom slijedi, po tarifi koja se na njega primjenjuje sami po sebi ne zahtijevaju stavljanje te robe u postupak vanjske proizvodnje. Tomu podliježe samo upotreba posebne carinske olakšice koju omogućuje taj postupak.

23 — Vidjeti članke 161. i 162. Carinskog zakonika.

24 — Vidjeti *La politique d'aide aux biocarburants, Rapport public thématique, – Évaluation d'une politique publique*, Cour des comptes de la République française (Revizorski sud Francuske Republike), siječanj 2012., dostupno na sljedećoj internetskoj adresi: <http://www.ladocumentationfrancaise.fr/var/storage/rapports-publics/124000047.pdf>, str. 76. i 107. do 110.).

25 — Taj benzin pripada tarifnom podbroju 2710 11 45 na temelju Uredbe br. 1214/2007. Ta se ista tarifa sada primjenjuje na temelju Uredbe br. 1001/2013.

upotrebljavaju omogućuje da od iznosa uvoznih carina primjenjivih na robu dobivenu nakon proizvodnje, odnosno na „dobivene proizvode”, odbiju iznos uvoznih carina koje bi se primijenile na robu iz Zajednice koja je privremeno izvezena ako bi se ona ponovno uvezla u nepromijenjenom stanju²⁶.

42. Nizozemski carinski inspektor u ovom je slučaju društvu Argos odbio dodijeliti zatraženo odobrenje za upotrebu postupka vanjske proizvodnje, jer nije bio ispunjen zahtjev (definiran kao „gospodarski uvjeti”) naveden u članku 148. točki (c) Carinskog zakonika, u skladu s kojim se takvo odobrenje može dati „samo ako donošenje odobrenja za uporabu [tog postupka] ozbiljno ne ugrožava osnovne interese proizvođača iz Zajednice”.

43. Sud koji je uputio zahtjev u biti pita odnosi li se pojam „proizvođači iz Zajednice”, u smislu te odredbe, isključivo na proizvođače iz Zajednice proizvoda sličnih dobivenim proizvodima čija je proizvodnja planirana u okviru postupka vanjske proizvodnje (E85), ili i na proizvođače iz Zajednice proizvoda sličnih međuproizvodima koji nisu iz Zajednice i koji su namijenjeni uključivanju u privremeno izvezenu robu pri njezinoj proizvodnji (bioetanol).

44. Prije ispitivanja tog pitanja odgovorit ću na određene argumente na koje su se pozvale helenska vlada i Komisija jer, iako one službeno nisu istaknule nedopuštenost navedenog pitanja, tim se argumentima u biti Sud želi uvjeriti u to da je ono hipotetsko.

B – Dopuštenost

1. Primjenjivost postupka vanjske proizvodnje na radnje koje se odvijaju na otvorenom moru

45. Helenska vlada tvrdi da se postupak vanjske proizvodnje ne primjenjuje na radnje koje se odvijaju na otvorenom moru, jer se člankom 151. stavkom 1. Carinskog zakonika zahtijeva, s obzirom na njegov tekst, da se planirane radnje odvijaju u određenoj „zemlji”.

46. U tom pogledu napominjem da se tekst koji je upotrijebljen u navedenom članku 151. stavku 1. tog zakonika ne nalazi u drugim relevantnim odredbama. Naime, u članku 145. stavku 1. navedenog zakonika i članku 502. stavku 4. Provedbene uredbe upućuje se na proizvodne radnje „[izvan] carinskog područja Zajednice”, odnosno „izvan Zajednice”.

47. S obzirom na tu razliku u terminologiji, valja potražiti tumačenje koje je najviše u skladu s ciljem navedenog postupka. Taj je cilj u biti izbjeći da se roba Zajednice koja je proizašla iz slobodnog kretanja i koja je privremeno izvezena radi proizvodnje ne oporezuje pri ponovnom uvozu u obliku dobivenih proizvoda²⁷. Tako traženo oslobođenje primjenjuje se neovisno o odredištu u koje se ta roba privremeno otprema.

48. S obzirom na takav cilj, nije važno je li navedena roba uvezena na područje treće države ili na područje koje nije pod nadležnošću nijedne države (kao što je otvoreno more) ako se to područje nalazi izvan carinskog područja Unije.

26 — Članak 151. stavak 1. Carinskog zakonika. Bez primjene postupka vanjske proizvodnje, zbog toga što roba Zajednice gubi taj status kada napusti carinsko područje Unije (članak 4. stavak 8. Carinskog zakonika), s privremeno izvezenom robom postupalo bi se, pri njezinu ponovnom uvozu u obliku dobivenih proizvoda, jednako kao i s robom koja nije roba Zajednice.

27 — Vidjeti osmu uvodnu izjavu Direktive Vijeća 76/119/EEZ od 18. prosinca 1975. o usklađivanju zakona i drugih propisa o postupku vanjske proizvodnje (SL L 24, str. 58.); uvodnu izjavu 4. Uredbe br. 2473/86, kao i presude Wacker Werke (C-142/96, EU:C:1997:386, t. 21.) i GEFCO (C-411/01, EU:C:2003:536, t. 51.). Vidjeti također preporuku Komisije upućenu državama članicama o tarifnom postupanju primjenjivom na robu koja je ponovno uvezena nakon privremenog izvoza radi prerade, obrade ili popravka od 29. studenoga 1961. (SL 1962., 3, str. 79.) [neslužbeni prijevod].

49. Stoga smatram da se postupak vanjske proizvodnje može primijeniti ako se predmetne radnje odvijaju na otvorenom moru²⁸.

2. Nemogućnost Suda da dovede u pitanje zaključke carinskog inspektora

50. Komisija najprije osporava pretpostavku suda koji je uputio zahtjev, koja se temelji na izjavi carinskog inspektora na raspravi pred Gerechthshofom te Amsterdam (Žalbeni sud u Amsterdamu), prema kojoj upotreba postupka vanjske proizvodnje u ovom slučaju ozbiljno ne ugrožava osnovne interese proizvođača E85 iz Zajednice²⁹. Komisija u tom pogledu upućuje na zapisnik sa sastanka Odbora od 11. studenoga 2009.³⁰ iz kojeg proizlazi da bi se dodjelom odobrenja za upotrebu tog postupka ozbiljno ugrozili interesi proizvođača bioetanol i E85 iz Zajednice. Komisija nadalje tvrdi da bi prethodno pitanje bilo bespredmetno ako bi se priznalo da bi primjena navedenog postupka ozbiljno ugrožavala osnovne interese proizvođača E85 iz Zajednice.

51. Ne donoseći odluku o pitanju je li Odbor stvarno smatrao da su planirane radnje društva Argos mogle ozbiljno ugroziti osnovne interese proizvođača bioetanol i E85 iz Zajednice³¹, napominjem da zbog takvog utvrđenja pitanje ni u kojem slučaju ne može biti nedopušteno.

52. Naime, s jedne strane, s obzirom na to da se argumentima Komisije dovodi u pitanje činjenični okvir kako je opisan u odluci kojom se upućuje prethodno pitanje, ističem da je za ocjenu predmetnih činjenica nadležan nacionalni sud. Sud je stoga isključivo ovlašten izjasniti se o tumačenju ili valjanosti propisa Zajednice polazeći od činjenica koje mu navede taj sud³².

53. S druge strane, kao što je Sud utvrdio u presudi Friesland Coberco Dairy Foods³³, zaključci Odbora nisu obvezujući za nacionalna carinska tijela³⁴. Stoga, iako carinski inspektor nije poštovao zaključke Odbora³⁵, takva okolnost ne može dovesti do poništenja odluke tog inspektora, a stoga ni učiniti prethodno pitanje hipotetskim.

54. Budući da sam time potvrdio dopuštenost tog pitanja, sada ću ga ispitati u pogledu sadržaja.

28 — Većina država članica u Odboru također podržava taj zaključak (vidjeti Customs Code Committee, Section: 'Special Procedures', Minutes/summary record of the 7th meeting (extract) held on 11 November 2009, 18 December 2009, TAXUD/C4 MK/).

29 — Ne dovodeći u pitanje tu pretpostavku, smatram korisnim pojasniti da izjava tog inspektora da nije raspolagao naznakama u smislu da bi upotreba tog postupka mogla ozbiljno ugroziti interese proizvođača E85 iz Zajednice, nije jednaka tvrdnji o nepostojanju takvog rizika. Ta izjava jednostavno znači da navedeni inspektor, u nedostatku izričitih naznaka u tom smislu u zaključcima Odbora o ispitivanju gospodarskih uvjeta, nije utvrdio rizik od ozbiljnog ugrožavanja tih interesa, tako da pretpostavka iz članka 585. stavka 1. Provedbene uredbe nije bila oborena.

30 — Vidjeti bilješku 28. ovog mišljenja.

31 — Kao što je istaknuto u točki 52. ovog mišljenja, takva ocjena nije u nadležnosti Suda. Ipak napominjem da gore navedeni zapisnik ne potkrepljuje stajalište Komisije. Iz njega proizlazi da je Odbor *najprije* ispitao postoje li naznake da se gospodarski uvjeti nisu poštovali, tako da bi pretpostavka iz članka 585. stavka 1. Provedbene uredbe bila oborena i da bi se ti uvjeti stoga trebali ispitati. Odbor je utvrdio takve naznake s obzirom na to da je većina država članica istaknula da su osnovni interesi proizvođača bioetanol i E85 iz Zajednice bili ozbiljno ugroženi, jer uvezeni bioetanol, bilo čisti ili pomiješan s benzinom u obliku E85, izravno konkurira domaćem bioetanolu. Stoga je Odbor *nakon toga* ispitao gospodarske uvjete. Na temelju tvrdnji Komisije da bi uvoz velikih količina bioetanol ozbiljno štetio proizvođačima bioetanol iz Zajednice zaključio je da ti uvjeti nisu bili ispunjeni. Stoga je očito da je Komisija, iako su države članice doista navele osnovne interese proizvođača E85 s ciljem utvrđivanja postojanja naznaka o tomu da navedeni uvjeti nisu bili ispunjeni, a slijedom toga i pokretanja ispitivanja tih uvjeta, u okviru tog ispitivanja u pravom smislu uputila samo na interese proizvođača bioetanol.

32 — Vidjeti u tom smislu presudu Dumon i Froment (C-235/95, EU:C:1998:365, t. 25. i 26., kao i navedenu sudsku praksu).

33 — C-11/05, EU:C:2006:312, t. 33.

34 — Na temelju članka 504. stavka 4. Provedbene uredbe, carinska tijela te zaključke moraju samo uzeti u obzir. Sud je u presudi Friesland Coberco Dairy Foods (C-11/05, EU:C:2006:312, t. 27.) ipak pojasnio da ta tijela po potrebi moraju obrazložiti svoju odluku o nepoštovanju zaključaka.

35 — Zbog razloga navedenih u bilješci 31. ovog mišljenja, ne čini mi se da je to slučaj.

C – Tumačenje pojma „proizvođači iz Zajednice” u smislu članka 148. točke (c) Carinskog zakonika

55. Prema mišljenju društva Argos, pojam „proizvođači iz Zajednice” u ovom se slučaju odnosi isključivo na proizvođače E85 iz Zajednice. Drugi intervenijenti pak smatraju da taj pojam obuhvaća i proizvođače bioetanol iz Zajednice.

56. Ti se suprotni pristupi osobito temelje na različitim spoznajama iz presude Friesland Coberco Dairy Foods³⁶, u kojoj je Sud tumačio članak 133. točku (e) Carinskog zakonika. U toj se odredbi navode gospodarski uvjeti za postupak prerade pod carinom te se na temelju toga osobito zahtijeva da osnovni interesi „proizvođača slične robe u Zajednici” nisu ozbiljno ugroženi. Sud je u toj presudi zaključio da pri ispitivanju tih uvjeta treba uzeti u obzir „ne samo tržište finalnih proizvoda već i gospodarsku situaciju na tržištu sirovina koje se koriste za proizvodnju navedenih proizvoda”³⁷.

57. Helenska i nizozemska vlada te Komisija podržavaju da se zaključak koji je Sud donio u navedenoj presudi po analogiji primijeni na postupak vanjske proizvodnje. Suprotno tomu, društvo Argos ističe da se taj zaključak ne može proširiti na taj postupak s obzirom na razlike koje se odnose, s jedne strane, na tekst odredbi u kojima se navode gospodarski uvjeti za postupak prerade pod carinom i postupak vanjske proizvodnje te, s druge strane, na ciljeve tih postupaka.

58. Zbog razloga navedenih u nastavku, prvi od tih pristupa mi je uvjerljiv.

1. Doslovno tumačenje

59. Na prvi bi pogled određeni tekstualni argumenti mogli govoriti u prilog uskom tumačenju članka 148. točke (c) Carinskog zakonika.

60. Najprije, izraz „proizvođači” u svojem uobičajenom smislu podrazumijeva obavljanje djelatnosti izmjene stanja već postojećeg proizvoda. Pojam „proizvođači iz Zajednice” tako označava, kao što tvrdi društvo Argos, samo proizvođače koji unutar Unije proizvode međuproizvode iz Zajednice koji su slični privremeno izvezenoj robi (benzin) radi dobivanja finalnog proizvoda sličnog dobivenom proizvodu (E85)³⁸.

61. Nadalje, u članku 148. točki (c) Carinskog zakonika upućuje se na osnovne interese „proizvođača [prerađivača] iz Zajednice”, dok se u članku 133. točki (e) tog zakonika navode interesi „proizvođača u Zajednici”. Moglo bi se legitimno tvrditi da je zakonodavac tim dvjema odredbama, upotrebom različite terminologije u njima, namjeravao pridati različito značenje.

62. Naposljetku, iako se u Carinskom zakoniku ne definira pojam „proizvođača”, 8 od 23 jezične verzije tog zakonika upotrebljava izraz istog korijena kako bi se označili „proizvođači” u smislu članka 148. točke (c) navedenog zakonika i „proizvodne radnje” utvrđene u članku 114. stavku 2. točki (c) istog zakonika³⁹. Primjerice, u verziji na engleskom jeziku u članku 148. točki (c) Carinskog zakonika upotrebljava se izraz „processors”, koji upućuje na izraz „processing” utvrđen u članku 114. stavku 2. točki (c) tog zakonika. Isto tako, u tim se odredbama u verziji navedenog zakonika na nizozemskom jeziku upotrebljava izraz „veredelaars”, odnosno „veredelingshandelingen”.

36 — C-11/05, EU:C:2006:312

37 — *Ibid.*, t. 52.

38 — Nizozemska je vlada predložila varijantu tog doslovnog tumačenja prema kojoj „proizvođači iz Zajednice” ne obuhvaćaju samo subjekte koji od sirovina ili poluproizvoda proizvode dobivene proizvode (E85), već i proizvođače koji sirovine ili poluproizvode prerađuju radi dobivanja drugih poluproizvoda (bioetanol) koji ulaze u sastav dobivenog proizvoda. To bi tumačenje prouzročilo razlikovanje, prema mojem mišljenju neopravdano, ovisno o tomu je li roba upotrijebljena pri proizvodnji sirovina ili poluproizvod. Dok bi se interesi proizvođača poluproizvoda iz Zajednice, koji za njihovo dobivanje „prerađuju” sirovine, mogli uzeti u obzir na temelju članka 148. točke (c) Carinskog zakonika, zanemarili bi se interesi proizvođača sirovina iz Zajednice, koji ne „prerađuju” ništa.

39 — Odnosno verzije na engleskom, hrvatskom, latvijskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, slovačkom i švedskom jeziku

63. Međutim, ta razmatranja ne mogu otkloniti svaku dvojbu u pogledu tumačenja članka 148. točke (c) tog zakonika.

64. Naime, u verzijama Carinskog zakonika na bugarskom, estonskom, hrvatskom, litavskom i finskom jeziku upotrebljavaju se isti izrazi kako bi se označili „proizvođači” u smislu članka 133. točke (e) i „proizvođači” u smislu članka 148. točke (c) tog zakonika. Ti izrazi, koji se na francuski prevode riječju „producteurs” (proizvođači), ne podrazumijevaju intervenciju u već postojeći proizvod.

65. Osim toga, u jedanaest jezičnih verzija⁴⁰, izraz koji označava „proizvođače”, upotrijebljen u toj potonjoj odredbi, ima isti korijen kao i izraz koji odgovara izrazu „prerada” iz članka 114. stavka 2. točke (c) druge alineje navedenog zakonika⁴¹. Potpuno doslovno tumačenje tako bi dovelo do toga da se u obzir uzmu samo interesi subjekata iz Zajednice koji obavljaju djelatnosti „prerade” u Uniji. Njime bi se, suprotno tomu, isključili interesi onih koji u Uniji obavljaju djelatnosti „obrade” ili „popravka”, koje ipak predstavljaju i „proizvodne radnje” u smislu članka 114. stavka 2. točke (c) istog zakonika.

66. U tim okolnostima smatram da se Sud ne može osloboditi obveze analize ciljeva i konteksta članka 148. točke (c) Carinskog zakonika. Osobito, s obzirom na razlike između jezičnih verzija te odredbe, treba je, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, tumačiti „s obzirom na opću strukturu i svrhu propisa kojeg je dio”⁴². Zbog razloga navedenih u nastavku, ti aspekti nalažu široko tumačenje navedene odredbe.

2. Teleološko i kontekstualno tumačenje

a) Gospodarski uvjeti za carinske postupke s gospodarskim učinkom moraju se tumačiti široko

67. Odstupajući od pravila predviđenih u okviru zajedničkih carinskih postupaka, odnosno uvoza i izvoza, na temelju carinskih postupaka s gospodarskim učinkom moguće je izbjeći određene posljedice, koje se za industriju Zajednice smatraju štetnima, a proizlaze iz primjene tih pravila.

68. Tako je cilj postupka prerade pod carinom zadržati djelatnosti prerade u Uniji ako „oporezivanje robe ovisno o tarifnom opisu ili stanju u trenutku uvoza dovodi do oporezivanja koje je veće od onog koje bi bilo gospodarski opravdano, koje bi moglo potaknuti premještanje određenih gospodarskih djelatnosti izvan [Unije]”⁴³ [neslužbeni prijevod]. Taj postupak u tu svrhu omogućuje da se u Uniji prerađuje roba koja nije roba Zajednice, a da pritom ne podliježe plaćanju uvoznih carina, jer se oporezuju samo prerađeni proizvodi⁴⁴.

69. Konkretnije, postupak prerade pod carinom upotrebljava se ako su uvozne carine koje se primjenjuju na prerađene proizvode niže od onih koje se primjenjuju na međuproizvode upotrijebljene u postupku prerade⁴⁵. Tako se taj postupak temelji na tarifnim nepravilnostima koje bi, ako se ne bi mogle ispraviti, potaknule premještanje djelatnosti prerade izvan Unije.

40 — Odnosno, u verzijama na španjolskom, češkom, danskom, njemačkom, grčkom, francuskom, talijanskom, poljskom, portugalskom, rumunjskom i slovenskom jeziku. U verzijama na engleskom, latvijskom, mađarskom, malteškom i slovačkom jeziku, iako izraz koji označuje „preradu” ima isti korijen kao i izraz koji odgovara izrazu „proizvođači”, prvi od tih izraza jednak je izrazu koji označava „proizvodnju” upotrijebljenom u članku 114. stavku 2. točki (c) Carinskog zakonika.

41 — Primjerice, u verziji na njemačkom jeziku u članku 148. točki (c) Carinskog zakonika upotrebljava se izraz „Verarbeitern”, a u članku 114. stavku 2. točki (c) drugoj alineji tog zakonika upotrebljava se izraz „Verarbeitung”.

42 — Vidjeti u tom smislu presudu *Elsacom* (C-294/11, EU:C:2012:382, t. 27. i navedenu sudsku praksu).

43 — Uvodna izjava 1. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2763/83 od 26. rujna 1983. o postupcima kojima se omogućava prerada robe pod carinom prije stavljanja u slobodni promet (SL L 272, str. 1.), stavljena izvan snage Carinskim zakonikom.

44 — Članak 130. Carinskog zakonika.

45 — Članak 551. stavak 1. Provedbene uredbe.

70. Na temelju postupka vanjske proizvodnje moguće je pak izbjeći da se roba Zajednice koja je izvezena radi proizvodnje oporezuje pri ponovnom uvozu u obliku dobivenih proizvoda⁴⁶. Taj postupak tako olakšava premještanje određenih proizvodnih djelatnosti izvan Unije, koje je zakonodavac Zajednice smatrao opravdanim zbog tehničkih ili gospodarskih razloga u okviru međunarodne podjele rada⁴⁷.

71. Međutim, prednost koju ti postupci osiguravaju svojim korisnicima potencijalno označava štetu prouzročenu drugim interesima industrije Zajednice⁴⁸. Svjestan takvog rizika, zakonodavac je osigurao ravnotežu između predmetnih interesa na način da je odobrenje za upotrebu tih postupaka uvjetovao poštovanjem određenih gospodarskih uvjeta. Cilj je tih uvjeta u okviru postupka prerade pod carinom i postupka vanjske proizvodnje izbjeći da se primjenom tih postupaka, želeći potaknuti industrijsku djelatnost svojih korisnika, ne ugroze „osnovni interesi” drugih subjekata iz Zajednice⁴⁹. Navedenim se uvjetima tako sprečava da se upotrebom tih postupaka koji odstupaju od zajedničkih carinskih postupaka industrija Zajednice ne oslabi više nego što bi se ojačala.

72. Prema mojem mišljenju, zakonodavac je u tom smislu opsežno naveo gospodarske uvjete za carinske postupke s gospodarskim učinkom i, u skladu s time, priznao široku marginu prosudbe carinskim tijelima nadležnima za provjeru poštovanja tih uvjeta kao i odboru koji je zadužen za to da mu po potrebi pri tomu pomaže.

73. Tako se pazi da se terminologijom upotrijebljenom u odredbama o tim uvjetima ispitivanje tih uvjeta ne ograniči previše. U tim se odredbama ne utvrđuju ni posebni elementi koje treba uzeti u obzir u okviru tog ispitivanja ni tržišta koja su predmet tog ispitivanja. Osobito se u članku 133. točki (e) Carinskog zakonika upućuje na osnovne interese proizvođača „slične robe” u Zajednici, a da se ne navodi potreban stupanj sličnosti ili zamjenjivosti. U članku 148. točki (c) Carinskog zakonika i članku 502. stavku 4. Provedbene uredbe navode se pak osnovni interesi „proizvođača iz Zajednice”, a da se ne preciziraju tržišta na koja se odnose njihove djelatnosti. Isto tako, u novom Carinskom zakoniku sažeto se upućuje na interese „proizvođača Unije”⁵⁰.

74. Osim toga, carinska tijela nisu dužna savjetovati se s Komisijom u okviru tog ispitivanja⁵¹ niti ih, kada se odluče na takvo savjetovanje i kada se Komisija pak obrati Odboru, obvezuju zaključci tog odbora⁵².

75. S obzirom na ta razmatranja, smatram da se navedeni gospodarski uvjeti trebaju tumačiti i primjenjivati fleksibilno⁵³ kako bi se nadležnim carinskim tijelima omogućilo da u potpunosti igraju svoju ulogu osiguravatelja ravnoteže između predmetnih interesa. Osim toga, također mi se čini opravdanim, s obzirom na iznimnu narav carinskih postupaka s gospodarskim učinkom, da se uvjeti za izdavanje odobrenja za njihovu upotrebu tumače široko.

46 — Vidjeti točku 47. ovog mišljenja.

47 — Uvodne izjave 1. i 2. Direktive 76/119 i uvodna izjava 1. Uredbe br. 2473/86, koja je naslijedila tu direktivu prije nego što je zamijenjena Carinskim zakonikom.

48 — Vidjeti točke 83. do 91. ovog mišljenja.

49 — Isto tako, u Kyotskim smjernicama (str. 3.) pojašnjava se da „[p]rimjena [postupka vanjske proizvodnje] može biti uvjetovana time da se planiranim proizvodnim radnjama ne ugrožavaju nacionalni interesi” [neslužbeni prijevod].

50 — Članak 211. stavak 4. točka (b) novog Carinskog zakonika

51 — Članak 503. Provedbene uredbe

52 — Članak 504. stavak 4. Provedbene uredbe i presuda Friesland Coberco Dairy Foods (C-11/05, EU:C:2006:312, t. 27.)

53 — Margina prosudbe nacionalnih carinskih tijela koja su zadužena za primjenu Carinskog zakonika odgovara, prema mojem mišljenju, onoj koju uživaju tijela Zajednice pri provedbi složenih gospodarskih ocjena (što se tiče margine prosudbe Komisije u području državnih potpora, vidjeti osobito presudu Komisija/Scott, C 290/07 P, EU:C:2010:480, t. 66. i navedenu sudsku praksu).

76. Suprotno tomu, čini mi se da je protivno duhu i ciljevima postupka vanjske proizvodnje da ta tijela zbog strogog tumačenja gospodarskih uvjeta tog postupka budu spriječena uzeti u obzir osnovne interese određenih gospodarskih subjekata iz Zajednice, iako bi utvrdila da bi dopuštanje upotrebe tog postupka moglo ozbiljno ugroziti te interese.

77. Drugim riječima, postizanje cilja gospodarskih uvjeta za navedeni postupak, kako proizlazi iz točke 71. ovog mišljenja, prema mojem mišljenju ne dopušta razlikovanje s obzirom na to odnose li se ugroženi interesi na tržište finalnih proizvoda, poluproizvoda ili sirovina koje su uključene u proizvodnji.

78. Osim toga, takvim se tumačenjem ne mogu previše ograničiti prava podnositelja zahtjeva niti otežati postupak izdavanja odobrenja za upotrebu postupka vanjske proizvodnje.

79. U tom pogledu podsjećam da se na temelju članka 502. stavka 1. i članka 585. stavka 5. Provedbene uredbe, tumačenih zajedno, gospodarski uvjeti za postupak vanjske proizvodnje smatraju ispunjenima, osim ako ne postoje naznake o suprotnom te u tom slučaju treba provjeriti njihovo poštovanje. Teret dokazivanja ispunjenosti tih uvjeta stoga nije na podnositelju zahtjeva za odobrenje, nego su carinska tijela dužna utvrditi njihovo nepoštovanje. Ta tijela uostalom nisu ni u kojem slučaju dužna sustavno ispitati navedene uvjete s obzirom na različite osnovne interese industrije Zajednice koji se mogu uzeti u obzir. Naime, takvo se ispitivanje provodi samo ako postoje naznake o riziku od ozbiljnog ugrožavanja takvih interesa.

80. Prema mojem mišljenju, povezanost tog mehanizma pretpostavke s fleksibilnošću koja je odobrena carinskim tijelima omogućuje pomirbu, s jedne strane, promicanja interesa podnositelja zahtjeva kao i učinkovitosti postupaka dodjele odobrenja i, s druge strane, zaštite interesa industrije Zajednice u cjelini.

b) Gospodarski uvjeti za postupak prerade pod carinom i postupak vanjske proizvodnje moraju se tumačiti dosljedno

81. Kao što je istaknuto u točki 67. do 71. ovog mišljenja, gospodarskim uvjetima za postupak prerade pod carinom i postupak vanjske proizvodnje želi se postići isti cilj. Njihov je cilj kao cjeline izbjeći da stimulirajućem učinku primjene tih postupaka na sektor industrije Zajednice protutežu ne predstavlja teška šteta nanesena drugim sektorima te industrije. Stoga smatram da predmetni interesi zaslužuju da ih se na isti način uzme u obzir u okviru ispitivanja gospodarskih uvjeta za svaki od tih postupaka.

82. Sud je u presudi Friesland Coberco Dairy Foods već smatrao da je cilj gospodarskih uvjeta za postupak prerade pod carinom ne nanijeti štetu interesima, ne samo proizvođača iz Zajednice finalnih proizvoda sličnih prerađenim proizvodima, nego i proizvođača iz Zajednice međuproizvoda sličnih onima koji su upotrijebljeni za proizvodnju tih finalnih proizvoda⁵⁴.

83. U prilog takvom zaključku Sud je utvrdio da taj postupak, izuzimanjem svojih korisnika od plaćanja uvoznih carina na međuproizvode uvezene iz trećih zemalja i upotrijebljene u postupku prerade, može ugroziti osnovne interese eventualnih proizvođača iz Zajednice proizvoda sličnih tim međuproizvodima⁵⁵.

54 — C-11/05, EU:C:2006:312, t. 50. do 52.

55 — Presuda Friesland Coberco Dairy Foods (C-11/05, EU:C:2006:312, t. 49.). Budući da se postavljeno pitanje odnosilo posebno na uzimanje u obzir interesa proizvođača sirovina, ni Sud ni nezavisni odvjetnik nisu trebali opravdati i uzimanje u obzir interesa proizvođača finalnih proizvoda sličnih prerađenim proizvodima. Osim toga, nijedan intervenijent nije osporio da se gospodarski uvjeti za postupak prerade pod carinom odnose barem na te potonje proizvođače. Takva pretpostavka, iako je bila sporazumna, ipak nije bila propisana s obzirom na sam tekst članka 133. točke (e) Carinskog zakonika, čiji se izraz „proizvođača slične robe u Zajednici” mogao tumačiti kao da se odnosi na proizvode koji se prerađuju (odnosno međuproizvoda). U tim mi se okolnostima čini da je prihvaćanje Suda te pretpostavke u skladu sa širokim tumačenjem gospodarskih uvjeta koje predlažem.

84. To se obrazloženje, prema mojem mišljenju, po analogiji može prenijeti na postupak vanjske proizvodnje.

85. Točno je da postupak vanjske proizvodnje, time što se njime olakšava proizvodnja robe Zajednice izvan Unije, u biti predstavlja prijetnju interesima poduzetnika iz Zajednice koji tu istu robu prerađuju unutar Unije⁵⁶.

86. Osim toga, postupak proizvodnje može podrazumijevati, ali ne podrazumijeva nužno, uključivanje proizvoda koji nisu iz Zajednice u privremeno izvezenu robu (Zajednice). Međutim, primjena postupka vanjske proizvodnje, za razliku od postupka prerade pod carinom, ne dovodi ni do kakve prednosti u vezi s carinom sa stajališta proizvoda koji nisu iz Zajednice i eventualno su uključeni u taj postupak (oslobođenje se odnosi samo na privremeno izvezenu robu)⁵⁷. Sposobnost navedenog postupka da našteti interesima proizvođača međuproizvoda iz Zajednice stoga nije tako očita.

87. Iako se tim razmatranjem, prema mojem mišljenju, može objasniti izbor različitog teksta u većini jezičnih verzija članka 133. točke (e) i članka 148. točke (c) Carinskog zakonika, ipak ostaje činjenica da postupak vanjske proizvodnje u određenim situacijama može dovesti do istog sukoba interesa kao i postupak prerade pod carinom.

88. Stoga je u činjeničnoj strukturi glavnog postupka istaknuto da, ako su carine za dobivene proizvode niže od onih koje se primjenjuju na međuproizvode koji nisu iz Zajednice i uključeni su u radnju vanjske proizvodnje, takva radnja dovodi do istog rezultata kao i radnja ostvarena u okviru postupka prerade pod carinom.

89. Na kraju obiju tih radnji plaćanje uvoznih carina primjenjuje se isključivo na finalne proizvode, po tarifama primjenjivima na njih. Suprotno tomu, međuproizvodi koji nisu iz Zajednice i koji su uključeni u proizvodnju ili preradu kao takvi se ne oporezuju. Tako su međuproizvodi koji nisu iz Zajednice izmijenjeni kako bi se dobio proizvod koji se u slobodni promet u Uniji pušta uz plaćanje carina nižih od onih koje bi se primjenjivale na uvoz navedenih međuproizvoda bez takve izmjene.

90. Jedina je razlika između tih dviju radnji, sa stajališta carinskog oporezivanja, u dodatnoj prednosti u pogledu carina koju stječe korisnik postupka vanjske proizvodnje, odnosno oslobođenju od (fiktivnih) uvoznih carina za privremeno izvezenu robu Zajednice.

91. U takvoj situaciji, radnja vanjske proizvodnje dovodi do istog sukoba interesa, te ga još pogoršava učinkom takvog oslobođenja, kao što je onaj koji je Sud utvrdio u presudi Friesland Coberco Dairy Foods u okviru postupka prerade pod carinom⁵⁸.

92. U ovom bi slučaju, uključivanjem benzina u bioetanol, društvo Argos imalo korist od carina koje bi bile znatno niže od onih koje bi se primjenjivale na uvoz čistog bioetanola. To bi zasigurno moglo imati negativan učinak na tržišni položaj proizvođača bioetanola iz Zajednice. Takav nepovoljniji položaj, koji bi prije svega proizašao iz uvoza E85 kao takvog umjesto nedenaturiranog bioetanola, bio bi još gori ako bi se, primjenom postupka vanjske proizvodnje, carine koje se primjenjuju na uvoz E85 umanjile za iznos koji odgovara (fiktivnim) carinama povezanim s benzinskim sastojkom tog proizvoda.

56 — Stoga se Kyotskim smjernicama (str. 6.) upućuje na to da je potrebno „pronaći ravnotežu između maksimalnog smanjenja ukupnih troškova proizvodnje nacionalnih gospodarskih subjekata zbog mogućnosti podugovaranja u inozemstvu te toga da proizvodne radnje vrše samo drugi nacionalni gospodarski subjekti, pri čemu postoji rizik od smanjenja konkurentnosti nacionalne industrije” [neslužbeni prijevod].

57 — Stoga se u tom kontekstu, suprotno kontekstu postupka prerade pod carinom, ne radi o ublažavanju utjecaja tarifnih nepravilnosti.

58 — C-11/05, EU:C:2006:312, t. 49. Vidjeti točku 83. ovog mišljenja.

93. Osim toga, posljedice gore navedene tarifne nepravilnosti bile bi tim znatnije što u sastav dobivenog proizvoda ulazi oko 85 % bioetanola. Osim toga, zaključci Odbora upućuju na to da je, kao što je društvo Argos potvrdilo na raspravi, E85 na koji se odnosi predmetni zahtjev bio namijenjen, barem djelomično, uključivanju u benzin radi dobivanja klasičnog goriva s manjim udjelom bioetanola (5 %), koje se naziva E5⁵⁹. Taj bi se E85 stoga upotrijebio na isti način (uz prilagodbu omjera sastojaka koji se miješaju) kao i čisti bioetanol namijenjen miješanju s benzinom. Upravo su ta razmatranja navela Odbor, kao i carinskog inspektora, na to da utvrdi rizik od ozbiljnog ugrožavanja osnovnih interesa proizvođača bioetanola iz Zajednice.

94. Nesporno je da se upotreba postupka prerade pod carinom u svrhu planiranog miješanja na carinskom području Unije mogla odobriti samo ako nije postojao rizik od ozbiljnog ugrožavanja interesa proizvođača bioetanola iz Zajednice. Osim toga, društvo Argos uzalud je tražilo odobrenje u tu svrhu⁶⁰.

95. U tim se okolnostima upotreba postupka vanjske proizvodnje ne može *a fortiori* odobriti, jer bi proizvođačima bioetanola iz Zajednice mogla nanijeti još težu štetu od one koja bi proizašla iz primjene postupka prerade pod carinom.

96. Stoga smatram da se tumačenje koje je Sud dao u presudi Friesland Coberco Dairy Foods⁶¹ također treba primijeniti u okviru postupka vanjske proizvodnje.

97. Čini mi se, radi potpunosti, da je u ovom slučaju jednako relevantna argumentacija Suda iz točke 51. te presude, prema kojoj je pristup koji je u njoj primijenio „jedini u okviru kojeg se mogu uzeti u obzir zahtjevi zajedničkih politika Zajednice, uključujući zahtjeve zajedničke poljoprivredne politike [ZPP]”. Naime, proizvodnja bioetanola u Uniji smatra se djelatnošću koja je obuhvaćena ZPP-om, koju se visokim uvoznim carinama želi zaštititi. Učinak radnje na koju se odnosi zahtjev društva Argos bio bi izbjegavanje plaćanja tih carina uz istodobno dodatno uživanje oslobođenja predviđenog na temelju postupka vanjske proizvodnje.

98. Osim toga, napominjem da pristup koji predlažem nije protivan točki 21. presude Wacker Werke koju društvo Argos navodi u svojim pisanim očitovanjima. Točno je da je Sud u toj presudi smatrao da mogući nastanak tarifnih nepravilnosti kojima se predmetnom gospodarskom subjektu dodjeljuje prednost u pogledu carina predstavlja „rizik svojstven” postupku vanjske proizvodnje koji treba dopustiti⁶². Međutim, takva se tvrdnja treba tumačiti s obzirom na njezin kontekst.

99. U predmetu u kojem je donesena ta presuda, predmetna tarifna nepravilnost sastojala se u razlici u carinskom oporezivanju, ne između dobivenih proizvoda i robe koja nije roba Zajednice, a koja je uključena prilikom proizvodnje, nego između dobivenih proizvoda i privremeno izvezene robe Zajednice. U tom je predmetu postavljeno samo pitanje je li radi utvrđivanja carinske vrijednosti privremeno izvezene robe, koja je potrebna za izračun oslobođenja na temelju tog postupka, relevantno to što su (fiktivne) uvozne carine za tu robu više od onih koje se primjenjuju na dobivene proizvode, tako da je upotreba postupka vanjske proizvodnje potencijalno mogla dovesti do potpunog oslobođenja od uvoznih carina. Stoga se nije radilo o ocjeni toga mogu li se posljedice tarifnih nepravilnosti uzeti u obzir pri ispitivanju gospodarskih uvjeta za postupak vanjske proizvodnje.

59 — Vidjeti zapisnik sa sastanka od 11. studenoga 2009. (bilješka 28. ovog mišljenja).

60 — Vidjeti točku 39. ovog mišljenja.

61 — C-11/05, EU:C:2006:312

62 — Presuda Wacker Werke (C-142/96, EU:C:1997:386)

100. S tog gledišta, smatram da se u točki 21. presude Wacker Werke ne navodi nijedno razmatranje koje bi bilo relevantno u okviru ovog predmeta. Sud se u svakom slučaju pobrinuo da u njoj detaljno pojašni tvrdnju da rizik koji proizlazi iz postojanja tarifnih nepravilnosti u načelu treba dopustiti⁶³.

c) Tekst drugih instrumenata međunarodnog prava i prava Unije

101. Kao što tvrde helenska vlada i Komisija, tekstovima drugih instrumenata međunarodnog prava i prava Unije potkrijepljeno je tumačenje koje zagovaram.

102. Tako se Kyotskim smjernicama isključuje uporaba postupka vanjske proizvodnje ako bi planirane radnje mogle ozbiljno ugroziti osnovne interese „nacionalnih prerađivača ili proizvođača”⁶⁴. Iako te smjernice nisu obvezujuće te Unija u svakom slučaju nije pristupila prilogu koji tumače⁶⁵, one ipak predstavljaju relevantan element konteksta. Naime, u njima se nude određena pojašnjenja u pogledu načina na koji ugovorne strane izmijenjene Konvencije iz Kyota shvaćaju ciljeve i interese na koje se odnosi postupak vanjske proizvodnje.

103. Osim toga, člankom 211. stavkom 4. točkom (b) novog Carinskog zakonika, koji se odnosi na sve postupke prerade⁶⁶, predviđa se da se odobrenje za stavljanje u jedan od tih postupaka može dati samo ako se, među ostalim, time ne mogu ugroziti „bitni interesi proizvođača Unije”⁶⁷. Gospodarski uvjeti za te postupke stoga se od 1. svibnja 2016. odnose na osnovne interese svih proizvođača Unije, bez obzira na to proizvode li proizvode slične prerađenim proizvodima ili međuproizvodima upotrijebljenima u preradi.

104. Ništa ne upućuje na to da je zakonodavac time namjeravao uvesti bitnu izmjenu u pogledu gospodarskih uvjeta za postupak vanjske proizvodnje⁶⁸. Čini mi se da je cilj te izmjene zakonodavno pojednostavnjenje kojim se u istoj odredbi žele okupiti gospodarski uvjeti primjenjivi na različite carinske postupke.

3. Zaključak

105. S obzirom na sve prethodno navedeno, smatram da članak 148. točku (c) Carinskog zakonika treba tumačiti na način da se pojam „proizvođači iz Zajednice”, u smislu te odredbe, ne odnosi samo na proizvođače iz Zajednice proizvoda sličnih dobivenim proizvodima na koje se odnosi zahtjev za upotrebu postupka vanjske proizvodnje, već i na proizvođače iz Zajednice proizvoda sličnih sirovinama ili poluproizvodima podrijetlom izvan Zajednice namijenjenih uključivanju u robu Zajednice koja se privremeno izvozi za vrijeme proizvodnih radnji na koje se odnosi taj zahtjev.

106. U tom pogledu podsjećam da se posljedice do kojih primjena postupka vanjske proizvodnje može dovesti za osnovne interese neke od tih kategorija proizvođača stvarno trebaju ispitati samo ako postoje naznake da bi upotreba tog postupka mogla ozbiljno ugroziti te interese⁶⁹.

63 — U točki 21. presude Wacker Werke (C-142/96, EU:C:1997:386) pojašnjeno je da to vrijedi samo ako „ništa ne upućuje na to da je na cijene koje su subjekti međusobno zahtijevali utjecao njihov poslovni odnos”. Čini se da se prihvaćanje takvog ograničenja odražava u mišljenju nezavisnog odvjetnika G. Tesaura u predmetu Wacker Werke (C-142/96, EU:C:1997:217, t. 15.), u kojem se izričitiije pojašnjava da bi „drukčije vrijedilo da proizvodna radnja [...] ima obilježja [...] na temelju kojih bi se moglo smatrati da [predmetni gospodarski subjekti] zapravo teže ostvarivanju drugih ciljeva, a ne proizvodnje, primjerice, prijevare u pogledu poreznih propisa ili neopravdanog bogaćenja”.

64 — Kyotske smjernice, str. 6. (moje isticanje)

65 — Vidjeti točke 21. i 23. ovog mišljenja.

66 — Vidjeti bilješku 6. ovog mišljenja.

67 — Moje isticanje

68 — U uvodnoj izjavi 15. novog Carinskog zakonika u tom se pogledu samo navodi da bi se „[c]arinski postupci trebali [...] spojiti ili uskladiti [...]”.

69 — Ako nema takvih naznaka, navedeni se uvjeti smatraju ispunjenima (članak 585. stavak 5. Provedbene uredbe).

D – *Moguće postojanje zlouporabe*

107. Komisija u biti podredno navodi da bi, ako bi Sud dao negativan odgovor na prethodno pitanje, upotreba postupka vanjske proizvodnje u ovom slučaju predstavljala zlouporabu.

108. Iako u ovom slučaju predlažem da se na prethodno pitanje odgovori potvrdno i iako sud koji je uputio zahtjev Sudu nije postavio pitanje o mogućem postojanju zlouporabe prava⁷⁰, tu ću problematiku ukratko ispitati radi iscrpnosti.

109. Najprije ističem podrednu i iznimnu narav doktrine zlouporabe prava, koja predstavlja „sigurnosni ventil” na temelju kojeg je moguće odbiti dodjelu pogodnosti koja se smatra neopravdanom ili odrediti njezin povrat, iako su pravni uvjeti za stjecanje takve pogodnosti službeno ispunjeni.

110. U skladu s člankom 4. stavkom 3. Uredbe (EZ, Euratom) br. 2988/95⁷¹ i ustaljenom sudskom praksom, postojanje zlouporabe pretpostavlja postojanje subjektivnog i objektivnog elementa. Prvi podrazumijeva da je osnovni cilj predmetne zlouporabe stjecanje koristi koja proizlazi iz propisa Zajednice, tako da se umjetno stvore uvjeti potrebni za njezino stjecanje⁷². Drugi element označava skup objektivnih okolnosti koje upućuju na to da se, bez obzira na formalno poštovanje pretpostavki predviđenih propisom Zajednice, ne postiže cilj tog propisa⁷³. Iako Sud može u tom pogledu dati neke naznake, u konačnici je na nadležnim nacionalnim sudovima da provjere jesu li ti elementi ispunjeni, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja⁷⁴.

111. Na temelju tih načela sudu koji je uputio zahtjev bit će potrebno pružiti određene naznake koje bi mu mogle pomoći pri ocjeni.

112. U tom pogledu najprije podsjećam da se, kao što je navedeno u točki 35. ovog mišljenja, stavljanje benzina podrijetlom iz Zajednice u postupak vanjske proizvodnje u okviru radnje opisane u zahtjevu društva Argos ne temelji, prema samim riječima tog društva, ni na jednom tehničkom ili gospodarskom razlogu, osim stjecanju carinskih pogodnosti.

113. U tim bi se okolnostima, s jedne strane, subjektivni element mogao utvrditi, jer otpremanje benzina podrijetlom iz Zajednice na otvoreno more radi njegova miješanja s bioetanolom ima umjetan karakter te mu je jedini cilj izbjegavanje visokih uvoznih carina koje se primjenjuju na bioetanol uz istodobno uživanje oslobođenja od (fiktivnih) carina koje se primjenjuju na privremeno izvezeni benzin.

114. S druge strane, zbog tih istih razmatranja sumnjam da bi odobravanje društvu Argos upotrebe tog postupka ispunilo cilj zbog kojih je taj postupak uveden. Kao što proizlazi iz točke 70. ovog mišljenja, taj se cilj sastoji u izbjegavanju carinskog oporezivanja robe Zajednice koja je privremeno izvezena radi proizvodnje, jer se premještanje proizvodnih radnji temelji na tehničkim ili gospodarskim razlozima.

70 — U skladu s ustaljenom sudskom praksom, Sud nije ovlašten na zahtjev intervenijenta ispitati pitanja koja mu nacionalni sud nije podnio (vidjeti osobito presudu Slob, C-236/02, EU:C:2004:94, t. 29. i navedenu sudsku praksu). Međutim, Sud je već smatrao da se tom načelu ne protivi ispitivanje mogućnosti zlouporabe prava Unije, čak i ako se nacionalni sud na nju nije službeno pozvao, u svrhu pružanja tom sudu elemenata za tumačenje koji bi mu mogli biti korisni za presudu u predmetu koji se pred njim vodi (vidjeti presudu ING. AUER, C-251/06, EU:C:2007:658, t. 38. i 39.; vidjeti također u tom smislu presudu Agip Petroli, C-456/04, EU:C:2006:241, t. 18. do 24.).

71 — Uredba Vijeća od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 7., str. 5.). Članak 4. stavak 3. te uredbe propisuje da „[r]adnje za koje je određeno da imaju svrhu stjecanja pogodnosti suprotno ciljevima prava Zajednice, u slučaju umjetnog stvaranja traženih uvjeta za stjecanje te pogodnosti, imaju za posljedicu, ovisno o slučaju, nemogućnost dobivanja pogodnosti ili njezino oduzimanje”.

72 — Vidjeti osobito presudu Halifax i dr. (C-255/02, EU:C:2006:121, t. 75.).

73 — Vidjeti osobito presude Emsland-Stärke (C-110/99, EU:C:2000:695, t. 52.) i Vonk Dairy Products (C-279/05, EU:C:2007:18, t. 33.).

74 — Vidjeti osobito presude Pometon (C-158/08, EU:C:2009:349, t. 26.) i Cimmino i dr. (C-607/13, EU:C:2015:448, t. 60.).

115. S obzirom na to, čak i ako nacionalni sud upotrebu postupka vanjske proizvodnje radi radnji planiranih u ovom slučaju smatra zloporabom, takva kvalifikacija ipak ne bi vrijedila za jednostavnu praksu miješanja, izvan Unije, 85 % bioetanola i 15 % benzina, te uvoz u Uniju tako dobivenog E85 po tarifama primjenjivima na njega umjesto po tarifama koje se primjenjuju na čisti bioetanol⁷⁵.

116. Prema mojem mišljenju nema nikakve sumnje u to da se takva radnja ne može kvalificirati kao zloporaba. Naime, nitko ne osporava to da se obilježja i upotreba E85 razlikuju od obilježja i upotrebe bioetanola⁷⁶. Stoga, iako je cilj takvog miješanja prvenstveno izbjeći tarife koje se primjenjuju na bioetanol, ono se također temelji na određenim nezavisnim tehnički i/ili gospodarski razlozima. Stoga nema barem subjektivnog elementa zloporabe prava.

117. S obzirom na prethodna razmatranja, smatram da doktrina zloporabe prava može spriječiti upotrebu postupka vanjske proizvodnje u situaciji kao što je ona u glavnom postupku, što podliježe provjeri suda koji je uputio zahtjev. Suprotno tomu, ta doktrina u načelu ne može spriječiti uvoznike da iskoriste tarifnu nepravilnost na način da bioetanol namijenjen uvozu u Uniju prerade u E85 kako bi promijenili njegov tarifni podbroj. U konačnici je na zakonodavcu da ispravi takvu nepravilnost ako to smatra primjerenim.

V – Zaključak

118. Predlažem Sudu da na pitanje koje je uputio Hoge Raad der Nederlanden (Vrhovni sud Nizozemske) odgovori na sljedeći način:

Članak 148. točku (c) Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice, kako je izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 214/2007 od 28. veljače 2007., treba tumačiti na način da se pojam „proizvođači iz Zajednice”, u smislu te odredbe, ne odnosi samo na proizvođače iz Zajednice proizvoda sličnih dobivenim proizvodima na koje se odnosi zahtjev za upotrebu postupka vanjske proizvodnje, već i na proizvođače iz Zajednice proizvoda sličnih sirovinama ili poluproizvodima podrijetlom izvan Zajednice namijenjenih uključivanju u robu Zajednice koja se privremeno izvozi za vrijeme proizvodnih radnji na koje se odnosi taj zahtjev.

75 — Vidjeti točku 40. ovog mišljenja.

76 — Dodavanje benzina osobito omogućuje nadilaženje poteškoća s pokretanjem hladnog motora povezane s upotrebom čistog bioetanola (vidjeti Ballerini, D., *Les biocarburants: État des lieux, perspectives et enjeux du développement*, IFP Publications, ur. Technip, Pariz, 2006., str. 112.). Vidjeti u tom pogledu presudu Roquette Frères (C-114/99, EU:C:2000:568, t. 19.), u kojoj je Sud, što se tiče plaćanja izvoznih subvencija za poljoprivredne proizvode, smatrao da o „zloporabi koja se sastoji od ponovnog uvođenja u Uniju prethodno izvezenog proizvoda ne bi bila riječ u slučaju da je ako je taj proizvod prošao bitnu preradu nepovratnog karaktera [...], koja podrazumijeva prestanak njegova postojanja kao takvog i nastanak novog proizvoda koji potpada pod drugu tarifnu stavku”. Međutim, Sud je u presudi Eichsfelder Schlachtbetrieb (C-515/03, EU:C:2005:491, t. 41. i 42.) presudio da postojanje bitne prerade ili obrade, u smislu članka 24. Carinskog zakonika, ne može biti prepreka postojanju zloporabe prava ako su utvrđeni elementi koji predstavljaju tu zloporabu.